
Kyrkomötet

Motion 2021:31

av Tomas Rosenlundh och Margareta Karlsson

Digitala sammanträden efter pandemin

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att de sätt som varit möjliga att sammanträda på under pandemin – att ordförande kan bestämma att ett organ ska genomföra ett sammanträde där alla deltagare deltar på distans samt att det räcker med ljudöverföring i realtid – permanentas.

Motivering

Grundregel för Svenska kyrkans både verkställande och beslutande organ är att ledamöter är fysiskt närvarande vid sammanträden. Kyrkomötet beslutade 2019 att införa bestämmelser i kyrkoordningen som medger undantag för detta. De undantagen omfattar inte domkapitel eller nämnder på nationell nivå.

Bestämmelserna i kyrkoordningen för deltagande på distans är i grunden samma som de som enligt kommunallagen gäller för kommunerna. Om deltagande på distans ska vara möjligt måste det beslutande organet ha fattat beslut om det och vissa villkor vara uppfyllda. Ordföranden ska befinna sig på den fysiska plats där sammanträdet hålls, ljud- och bildöverföring ska ske i realtid och alla ledamöter ska delta på samma villkor. I förarbetena framgår tydligt att alla ledamöter också ska kunna se alla ledamöter under sammanträdet.

Bestämmelsen har också tolkats som att det är en möjlighet för ledamöterna att vilja delta på distans, men inte en möjlighet för ordförande att föreskriva deltagande på distans. Den delen är dock ännu inte prövad och det är möjligt att det i en arbetsordning skulle kunna gå att skriva in det.

För att säkerställa att Svenska kyrkan skulle vara beslutsför under pandemin utfärdade kyrkostyrelsen i mars särskilda bestämmelser för beslutfattande på distans. Värt att notera är att kyrkostyrelsen då inte bedömde att det räckte med de bestämmelser som kyrkomötet fattat beslut om fyra månader tidigare, utan de särskilda bestämmelserna gav också utvidgade möjligheter till deltagande som till exempel att det räckte med ljudöverföring.

Den samlade erfarenheten från pandemin är att det har fungerat väl med beslutfattande på distans, men att det har varit svårt att upprätthålla hela regelverket i enlighet med kyrkoordningen. Vid många möten har tekniken strulat på ett sådant sätt att endast deltagande via ljud i realtid har varit möjligt för en eller flera ledamöter. Det har också visat sig att ledamöter ”ramlar ur” pågående sammanträden och att det vid flera tillfällen tagit oproportionerligt lång tid att slutföra sammanträdet om det varje gång skulle ajourneras på grund av teknikproblem.

Det är rimligt att anta att flera av ledamöterna, som under pandemin har vant sig vid att kunna delta i sammanträden i enlighet med de särskilda bestämmelsernas något enklare reglering, kommer ha svårt att acceptera en strikt tillämpning av kyrkomötets beslut av november 2019. Till det kommer den osäkerhet som råder på det kommunalrättsliga området med anledning av olika utslag i förvaltningsdomstolarna. Sveriges kommuner och regioner, SKR, har noterat denna osäkerhet och begärt att regeringen skyndsamt lämnar förslag på ändringar i regleringen. Denna översyn har ännu inte genomförts trots att vi nyligen såg Luleå förvaltningsrätt upphäva Luleå kommunfullmäktiges beslut med hänvisning till att alla ledamöter inte såg varandra under sammanträdet.

Svenska kyrkan behöver uppdatera de bestämmelser som rör deltagande på distans eftersom det är ett arbetssätt som kommit för att stanna.

Göteborg och Vingåker den 20 juli 2021

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Margareta Karlsson (ÖKA)